

ՊԵՏԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պուշկարիոյ համար	12 ծր.
Տարեկան	6 »
Վեցամսեայ	15 »
Ստասանակների համար տարեկան	8 »

Անտիկայի համար	3 սր.
Տարեկան	1.50 »
Վեցամսեայ	

Մանուցումն տղր աստ չին ետևին համար 40 ս. իսկ վերջին երեսի համար 20 սանթիմ է. երեքին անգամ անգամներու համար 20 յո զեղջ կըլ լայ:

Վառելայի համար ձևի 40 սանթիմ

ՇԱՐՄ

ՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱՎԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐ ՏԱՐԱՆՈՒԻ ՉՈՐԵՔԱԹԻ ԵՒ ՇԱՐՄ ՕՐԵՐԸ

Նամակ և շրջակա գրքերի և թղթերի արժեքները հասցնելով:

Редация на вѣдомствѣ „Шаржумъ“ Варна

Redaction du journal „Charjoun“ Varna (Bulgarie)

Արասանակների համար

ձևի 3 (20 ՍԱՆԹԻՄ) Պուշկարիոյ համար ձևի 15 ՍԱՆԹԻՄ

Գրուքիսի և չեկ տուր

«ՇԱՐՄ-ՈՒՄ»-Ի ԲԱԺԱՆՈՐԴ ԳՐՈՒՈՂԸ ԲԱԺԱՆԿԻՆԸ ՊԵՏԻ ԵՒ ԿԱՆՈՒԿ ՎՃԱՐԷ

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ ԵՒ ԻՐ ՀՈԳԵՐԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Անցեալ կիրակի օրու Վարնայի հայերի միտինգը, որ բողոքեց Հնչակեան գործիչների սպանման առթիւ եկաւ մի միութեամբ փաստ տալու որ կան վարկեաններ, կան ճշմարտութիւններ որոնց պաշտպանելու համար հայն էլ կարող է մտնալ անձնական հաշիւները և ձեռք ձեռքի տուած ճիգեր թափել առջեւ առնելու այնպիսի շարիքների որոնց կրկնումը վնասարեք է ամբողջ հայ ժողովրդի համար:

Այդ օրը անձերը մտապայտել էին կրքերը գոնէ առժամայէս չքացել: Գլխաւոր դերակատարներն էին անտեղի ոճիրները և ժողովրդի ցանկութիւնը զօրեղ կերպով արտայայտելու համար իր զգանքը դէպի մի ազգի ոճիր, որին գոհ գնացողները այսպէս թէ այնպէս ծառայել էին հայ ազատագրութեան գործին և պատմել էին դեռ չապացուցված յանցանքների համար:

Տարօրինակ կազմ ունէր ժողովուրդի ընտրած յանձնաժողովը. ժողովուրդը իր տրամադրութիւնները և պահանջները թարգման էր ընտրել այնպիսի մարդիկ, որոնք անձնական ուղղութիւնով, զազափարներով, ձգտումներով, նկարագրով մղուններով իրարից հեռու էին գտնվում: Ժողովուրդը իբրև ժողովուրդ իր ամեն խաւի ներկայացուցիչը խոթել էր այդ յանձնաժողովի մէջ, առանց հոգը ունենալու թէ այդ անգամները իրար հետ խօսելու անգամ անկարելիութեան մէջ կը գտնվեն: Մի բնական հետեւանք հայ ժողովրդի խառնակ հոգեբանութեան, բայց որոշ և պարզ անտեղի ոճիրի հանդէպ օրոգրովուրդը ընտրել էր, ուղիղ մտածելով—դուք մեր օգտին ծառայողներ էք ներկայանում, քաշուկները ունեցէք գոնէ մի վարկեան մեզ համար իրար հետ խորհելու, եթէ իրապէս ժողովուրդային գործիչներ էք. եւ յանձնաժողովի անգամները ժողովուրդական գործիչներ իրարու մօտ բերված հայ մարդիկ կատարել այն պարտականութիւնը, որ նրանց վրայ դրեց Վարնայի հայ ժողովուրդը:

Եւ ժողովուրդը բոլոր խաւերով այդ օրը ուրախ էր: Եւ սկզբունքների ներքինութեան մէջ մտնել չէր ուզում և չէր էլ կարող: Եւ իրեն համար մեծ յաղթանակ էր հարում տեսնելով որ Արվախի-Վարդօին միշտ զրպարտող մի խմբագիր Գուրգենիան ծափահարում է նոյն Արվախի-Վարդօին և իր շրթունքներով նրան յանձնաժողովի անգամ առաջարկում, ժողովրդային ճշմարիտ ազգայնութեան տակ և ուղղակի գոնէ ետ առնում իր զրպարտութիւնները: Ժողովուրդը այդ օրը դատապարտելով պատժում էր ֆիզիքական սքանչործներին ու գուցէ անգիտակցաբար պատժում և զրչի ոճրագործներին:

Եւ իսկապէս ժամանակ է սանձ գնելու գրչի ոճրագործութիւններին: Երբ մտնուած մեք տեսանք թէ այդ ոճրագործութիւնների հետեւանքը լինում է և ֆիզիքական սքանչործութիւն: Ժողովուրդի անհետապաստարը երկար ու բարակ մտածել չը գիտէ. բնական է որ սե է գրչի ոճրագործ կուսակցական անհետապաստարի յարգած գործիչներին անտեղի կերպով իր գրչին զոհ դարձրեց. ու նա գրիչ բռնել չկարողանալով որոշում է ֆիզիքայէս չէզոքացնել այն անանձանց, որոնք աչրիւր կամ շարժառիթ են գրչի ոճրագործութիւններին:

ԵՐԱՆԻ ԹԷ ԲՈՒԺՎԵՒՆ

Ամբողջ հայ ժողովուրդը գիտէ որ Հնչակեան երկու հատածները իրենց հրատարակութիւններով իրար զոյ: աւազակ, դաւաճան, շարլատան, տայանքի են անուանում: Եւ նոյն հայ ժողովուրդը իմացաւ որ Հնչակեան Միսոն, Յիթեանը սպանվեցին Հնչակեանների ձեռքով, իսկ Խուշապուտեանի կեանքն էլ վտանգի մէջ է: Այդ դառն իրողութիւնը գիտենք և մենք գաշնակցականներս, նոյն Հնչակեան երկու հատածների հրատարակութիւններին և երբ մեր Ամերիկայի ու Բուլղարիայի ընկերները Հնչակեանների մատակարարած փաստերի հիման վրայ, յայտարարում են թէ Հնչակեանութիւնը քանդված է. ապագայ չունի, ոճրագործների, գողերի և դաւաճանների ժամագրովայր է դարձել, ու հայ ժողովուրդը նրանցից ոչ մի օգուտ չը պէտք է սպասի յանկարծ երկու հատածներն էլ մոռանում են իրենց ազգի մեռելները, սուղն ու շիվանը, գողացված դօլարները և կաշուսէս Դաշնակցականներիս ոտքերից—«սպանալով, հայհույծելով, զգուշացնելով»:

Աստուած ազատի նապաստակի աքաղուց... Այդ ողորմելիները իրենց անկուսի մէջ այնքան են շարժել, որ կարծում են թէ Դաշնակցականները մեծ հաճոյքով են մատնացոյց անում այն ախտերը, որոնք անպատաւներ են ամբողջ հայ յեղափոխութեան և սուտերտում են ամեն մի հայ յեղափոխականի ճակատը հայ ժողովրդի աչքում:

Մենք այդ ախտերը մատնացոյց ենք անում մեծ ցաւ պատմով, բայց երբէք չենք զլլում. որովհետեւ այդ վիրարութեամբ միջոցներով կամ Հնչակեանները կը բուժվեն, կամ թէ բոլորովին կը մեռնեն:

Մենք բուժվելուն չենք հատում, բայց երանի թէ բուժվելին:

ԺՈՐԷՍԻ ԶԱՌԸ

(Կրճատում)

(Բարիցի մեջ Գիշինեֆի կոնտրադիկտորի եղած միջոցների ասեմ)

Քաղաքացիներ և քաղաքացիներ, շնորհակալութիւններս կը յայտնեմ անոնց որոնք կազմակերպեցին այս միջոցը ուղղով Բարիցի ժողովրդին ձայնն ալ միացնել բոլոր այն բողոքի ձայներուն որ բարձրացան եւրոպայի մէջ հանդէպ միջոցառող վրայ եղած ճշմունքներուն և Գիշինեֆի անպատուարեք կոտորածին (Մափաւրութիւններ):

Կազմակերպողներու կողմէն շնորհակալութիւն կը յայտնեմ բոլոր գրագետներուն, հոգակաւոր մտածողներուն, որոնք սքրով հաճեցան իրենց հեղինակաւոր միտքը կցել այս մեծ ժողովին բարոյական ուժին:

Քաղաքացիներ. այս վարկեանիս կիր մենք պիտի խօսինք մեզմէ հեռու, Ռուսական կայսրութեան մէջ սեղի ունեցած դէպքերու մասին, պէտք չէ որ թիւրիմացութիւն տեղի ունենայ:

Ոչ մէկ կառավարութիւն իրաւունք չունի միջամտելու ուրիշ երկրի մեր ներքին գործերուն: Յրաւասակաւ կառավարութիւնը երբէք չը խօսնոր իր Ռուս ներքին կեանքի յեղաշրջումին. եւ նոյնպէս մենք չենք ընդունիր որ Ռուս կառավարութիւնը ուղղակի կամ անուղղակի կերպով, ճշմունքով, սպառնալիքով կամ սողոսկելով միջամտէր աստիճանաբար ներքին գործերուն: (Մափաւրութիւն):

Քննադատութիւնները որ կըլլան երկու երկիրներուն դիւանապետական համաձայնութեան մասին չեն կրնար վնասել երկու երկիրներուն անկախութեանը. որովհետեւ այդ համաձայնութիւնը արդիւնք է պատմական պատճառներու որոնք այդ պատրաստած են, Բայց եթէ կառավարութիւնները միջամտելու իրաւունք չունին, եթէ ներկայիս կազմաւորված քաղաքային Եւրոպայի մէջ կառավարութեան մը միջամտութիւնը ուրիշ կառավարութեան գործերու մէջ բռնունութիւն կը համարուի միւս պաշտօնական իշխանութիւնները պարտաւոր են խիստ վերապահուած մէջ փակուիլ, Բայց կայ ուրիշ պատմութիւն մը որը իրաւունք ունի միջամտելու. այդ պատմութիւնը Եւրոպայի հասարակական կարծիքն է: (Մափաւրութիւն):

Այդ Եւրոպացիներու նորածին, նախատարրական խղճմտանքի պետութիւն:

ՎԱՐՊՈ

նը որ մեզ կը պարտադրեցնէ ճայն բարձրացնել խօսելու այն դէպքերու մասին որոնք կը ցնցեն մարդիկներու խիղճը և որոնց մէջ առաջին տեղը կը բռնէ Գիշնէֆի գարշելի կոտորածները (Մախաբու թիւն) :

Ճնշողը իրապէս աւերակած կոյտերու քանակութիւնը չէ, և ոչ ալ ջանքատուած մարդկային էակներու քանակութիւնը — Եւրոպան այս տեսակէտէն դժուարաճառ ըլլալու իրաւունքը չունի :

Գիշնէֆի դէպքերու ճնշիչ պարագան ան է որ մասնաւոր թշնամութեան մը գոյութեան արդիւնք չէին եւ սեղի ունեցան պաշտօնական միջնորդի մէջ եւ կազմակերպուած իշխանութեան մեղաւորութեամբը, ինչպէս էին հայկական կոտորածները (ժախահարութիւններ) :

Այս տեղ, քաղաքացիներ, մեր օրինաւոր զգուանքը թող թիւրիմացութիւններու առիթ չը տայ, այլ թողա՞րէ որ մենք յատկօրէն, դատենք մարդիկը եւ գործերը. առանց նազեցնելու մեր դատավճռին խթանութիւնը :

Ինծի ուստի Հրէաներէ հասած տեղեկութիւններու եւ Վիշնայի Աէլթիթու «Մայմգիլի վերջին բացատրութիւններու համաձայն ծարը ոչ միայն չէր ուզեր որ այս կոտորածները սեղի ունենային, այլև լսած միջոցին իր զգուանքը եւ բարկութիւնը յայտնելով առաջին վարկեանին ճշմարտութիւնը իմանալու համար ուզեր է ուղղակի մարդ մը զրիկ ստոյգ տեղեկութիւններ առնելու համար :

Կը թուի թէ նոյն իսկ փորձած է,

ուղղակի կերպով օգնութիւն հասցրելու հրէա միասնաւոր ընտանիքներուն. նախապէս այն սարսափին ազդեցութիւնը զոր պիտի ամբողջաշխարհին պատճառէին այդ տեսարանները :

Ոչ, ծարը անձամբ չէր ուզեր այդ կոտորածները, անձամբ չէր ուզեր այդ մահացունները, բայց իր սխառտէմը այդ ուզեր է հակառակ անոր կամքին, իրեն դէմ : (Մախահարութիւններ) (Շարունակելի)

ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ԻՆ Պ. ՊԼԷՎԷՆ

Թուրքիի սնցած սիւրիւնը աւերակն ու սուղն է սիւրիւն : Հիւլի (Թուրք. «L'horouykele») :

Նիկոլա Բ. երբէք չի կարգացել Վ. Հիւլիս, իսկ Պ. Պլէվէն միայն նրա անունն է լսել, որովհետեւ ինքը ներքին պաշտօնէն էր երբ պատմեց ինքի հեղինակը իր հաշկաւոր նամակը գրեց Ալեքսանդր երորդին ինչպես մահուան դատապարտած կանանց, որոնց մին խնայից իր յղութեան պատճառով, իսկ միւսը Սօֆիա Պերովսկայան, հակառակ ամենքին, իր ամուսնի Անդրէյ Ժիկրովի և ընկերների Ռիսակովի Նիբալիչի և Միխայիլովի կողմէն կարկից : Ուրեմն այդ երկու մարդիկը որոնք անւանապէս և քաղաքականապէս պարտաւոր թուրքի զինուորին հասցրելու արտադրութիւնը, ինչպէս և իր անունն է լսել, որովհետեւ ինքը ներքին պաշտօնէն էր երբ պատմեց ինքի հեղինակը իր հաշկաւոր նամակը գրեց Ալեքսանդր երորդին ինչպես մահուան դատապարտած կանանց, որոնց մին խնայից իր յղութեան պատճառով, իսկ միւսը Սօֆիա Պերովսկայան, հակառակ ամենքին, իր ամուսնի Անդրէյ Ժիկրովի և ընկերների Ռիսակովի Նիբալիչի և Միխայիլովի կողմէն կարկից :

ՍԵՄԻՆ ԱՈՋԵԻ

Տ. ԲՕԼԵԱՆՈՅ

Ձեզի, ազնիւ ընկերուհիներս, Ս. Պ-եան, Պ. Պետ-ն եւ թ. Ս-եան Ա. Յ. (Շար. նախորդ քիւռն)

Մայրը դողահար սխաւ հեծել :

— Թողը տակնուվրայ ըրինք... Կսպանները զիրար, կը մորթենք, դրացիները պիտի գան հարցնելու... Ասոր վրայ ուսանողը աւելի մեղմ ձայնով պատասխանեց :

— Դեռ քիչ մը, մամիկս... Դեռ երկու խօսք... :

Ու ձայնը փոխելով շարունակեց. ինչու վախնանք թէ ձայնս հեռուն, ձեր բակին պատերէն անդին պիտի տարածուի, հեռու գիշերային լուսութեան մէջ, թերեւս հոս ու հոն տունիքներու մէջ, պահուած քանի մը բուրբ... Բայց ինչ կելլայ ասկէ : Ընդհակառակը աւելի լաւ է եթէ իմ ձայնս տարածուէր ամբողջ մեռելոյն քաղաքին վրայ երկնքէ ինկած կայծակի պէս : Աւելի լաւ — քանի, քանի գողիկներ ու ահբէպէյիկներ իրենց որջերուն մէջ պիտի սարսէին. որքան տառապող սրտեր պիտի դողային՝ ապագայ հատուցման յոյսով լեցուած՝ տեսնալու օրին մէկը շարագործները՝ պարթուած, զօրաւորները՝ խորտակուած, անպատիւները՝ ցեխով ու թուքով անարդուած, արամարհանքի սիւնին խաչուած... Դըրացիները պիտի լսեն եղեր, գրացի-

ները : Բայց թող գիտնան, թող ամենքը գիտնան թէ ինչ է փողոցը տեսած մայրերին, եկեղեցիին մէջ մոմ վառող ու սուրբերուն երկրպագող մարդերին, զոր ամէն տարի նուագածութեամբ ու փառքով կը զրկեն իրր թէ զանոնք ներկայացնելու և կրկին անգամ իրր թէ զանոնք պայտպանելու... Ամբողջ քաղաքը, ամբողջ գաւառը, ամբողջ աշխարհը պէտք է լսէ անոր դատավճիռը — որովհետեւ դեռ շատ սարիներէ ետք չպիտի գայ Գրիստոսի երկրորդ դատեան անաւոր դատաստանը... Խեղճ պատու Ռասկոլնիկան ի զոր ձեռքերը կը կտրուէր, ի զուր կողմէն չէր :

— Սբաս, գաւակս, մօրեղբայրդ է... Հերիք է... Թաղին մէջ խօսակցութեան ստարկայ պիտի ըլլանք... :

Բայց ուսանողը չէր լսեր : Իսկ երեսփոխանը ամենակարող փաստաբանը, մօրեղբայրը խոշոր աչքերը չորս բացած էր, կապոյտցած խեղդուողի դիակի պէս, զոր շոքութիւնը մը ետք ջրէն հանած են... :

Չայրոյթիւր ակարացուցած էր թէ միանունը թէ շիղերը... Յարձակիլ անգամ ուղեւոր ըլլար, չէր կըրնար, Չէր կրնար մտածել անգամ... Երջիկիսկ ըսածին ամէնքը չէր հասկընար... Աթոռի մը կապուած մարդուն վիճակին մէջն էր, որուն գըլխուն ամեն թույլ շարունակ ծանր մուրճ մը կիջեցնեն — հարուածին ձայնը կը լսէ : Եւ միայն այստօք — իսկ ցաւիլը չգիշեր, միայն կզգայ թէ մուրճը շարունակ գլխուն վրայ կիջնայ :

Ամէն խօսքը հարուած մըն էր ու Ռօտինօֆ չէր դադարի :

տասնամասու եւ Ռուսաստանի մէջ սեղի ունեցած սարսափներին, չը գիտեն այն ոտանաորը որը խարանուծ է յաւիտեանապէս կոտորողներին. խիղճը բռնաբարողները և հրացանի բռնողները անունները :

Բոլորովին սրանց հոգը չէ թէ Ռուսաստանի ինչ հոչակ է ստանում շնորհիւ այն բռնաբարութեան, որոնց ենթարկուած են Ֆինլանդացիներին, Հայերին, Լեհերին, Հրեաներին և Երկրիկներին. վերջապէս և շնորհիւ Ֆինլանդի կոտորածներին :

Բայց բոլոր իրապէս ազատամտ Ռուսները, բոլոր յիզափոխականները և ընկերվարականները և բոլոր պատուաւոր մարդիկ որոնք դիւանագիտական էտրիքները չունին, մենք լուրս ոչ միայն բողոքում ենք մեր ներկայի և ապագայի մասին այլև Ռուսաստանի լաւ անւան : Մենք չենք ուզում որ Ռուսները մասին ասեն այն, ինչ որ մեծ բանաստեղծը ասել է թուրքերի մասին :

Եւ անա թէ ինչի մենք չենք դատարում մեզ հետ սանջվոզ եւ մարտիրոսացող եղբայրներին լեհացիներին, Ֆինլանդացիներին եւ հայերին գոչել — «Ձէ, Նիկոլա Բ. ը Պլէվէն եւ նրանց կառավարութիւնը սուս ժողովուրդ չեն ներկայացնում» : Ռուս ժողովուրդը այն միլիոնաւոր հակները զանգաւածն է որը ձեզ նման տանջում է այն աւազակային խմբի կողմից որ կոչվում է միապետականները կառավարութիւն եւ գործում է պաշտօնեաների, ժանդարմների եւ ոստիկանների բանակի օգնութեամբ : Իսկ սուս ժողովուրդը մի այլ բանակ է. միշտ մեծացող

Դէմքը մեռելի պէս տեղոյն էր, միայն աչքերը հրահրած երկու անուրի պէս կը փայլէին : Կարմրագոյն արեւած երկու կաթիլ կը տեսնուէր առջեւի ակոսայեան վրայ, իսկ անոնք կարկենին միայն ծայրահեղ զայրոյթով — ա՛յլ երորդ անգամն էր կեանքին մէջ :

Ժիվքան չէր համարձակեր անոր նայիլ, բայց դարձեալ աչքերը չէր հեռացնէր անից, Առաջին անգամն էր որ զայն այս վիճակի մէջ կր տեսնար, բայց չէր կրնար մտաւել :

Ռօտինօֆն ալ, որ յիտուէր, միթէ կը մտածէր : Մի... թիկա անագին ալիք մը շէր յար յուսած անոր սրտէն, որ այսքան տարիներէ ի վեր զայրոյթով, սխտով, վրէժի հրով լեցուած էր :

— Միխայլ, ձայն մի տար — ըստ պատուը դիտելով որ Բանձօֆ խօսելու կը պատրաստուի :

Բայց ուշ էր. անիկա ա՛յլ սկսած էր :

— Ձեռ անշնար... :

— «Մեղք է» — ուղղեց պատուը փոխադրով ու խաչակնքեց :

— Ձեռ ամշնար՝ հղիք, — ձայնը փոխեց ուսանողը. — Ինչպէս չեմ ա մըշնար : Կամ նամ ձեր երեսը Նայելու : Կամ չնամ, կր վախնամ որ ձեր պիղծ արիւնէն քիչ մը հոսի իմ երակներուս մէջ... :

Պատուը նորէն խաչակնքեց, Բանձօֆ անհասկտանալի բան մը արտասաց... :

— Ինչ, ապականուած երիտասարդութիւն : Պիտի կրնա՞ք մեզ ասանել : Աւելի թիւրին կրնայիք յանկարծ քաղաքին վրայ խօսյացող մրրիկը կասեցնել :

Բանձօֆ նորէն բան մը ըսաւ :

Կողմից այն մարդկանցից, որոնք կուր եւ մղում ուսական պատուութեան համար եւ որը այժմ միայն, իրը վարձատրութիւն իր ճիգերի բաժին ունի Միլիթը և Սախալինը : Այդ գործաւորների դասակարգն է որ հետզհետէ գիտակցում է իր ուժը եւ իրաւունքները, մենք բոլորս ենք որ կուր եւնք, մեր ուժերի եւ միջոցների համեմատ, քրիչով կամ խօսքով այդ անպատուներ ու թիւթի գէժ, եւ նրա բոլոր չարիքները, առանց կուսակցական եւ անհատական ու եւ հաշի գնում ենք ազատ օգոյցէն իր ատանի առջև դիտակցելով որ մենք կատարում ենք մեր պարտականու. թիւնը պատուութեան հանդէպ եւ մտաւորապէս աշխատում ուս ժողովրդի բարի անուան համար :

Եւ մենք չպէտք է դադարենք այդ չարիքները մէջտեղ հանել, քանի որ չարագործները կը շարունակեն դուստական գործերի մասին ճշմարտութիւնը խեղդել :

ԴԻԻՐԱՍՏՏԵԼԻ ՊՍՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

Տէր եւ Տիկին Գայանան կընդունին թոշակաւոր հայ պատանիներ, կուսան անոնց հայկականին հետ Ձուրցերիական առողջ դաստիարակութիւն, կը պատրաստեն զանոնք իրենց տարիքին եւ ընդունակութեան յարմար դասընթացներու քաղաքիս վարժարաններուն մէջ, կայանով են ընտանեկան խնամք եւ զոհացող յիշ յաջողութիւն : Մանրամասնութեանց համար անյապաղ գիտել առ Ե. Գայանան 47 Թանկեքարաս (Սուրի) Պալ :

— Ինչ, քաղաքականութիւն անմիաներ : Չպիտի ընենք մեզ քաղաքականութեան վրայ խօսելու պատիւը... :

Այս մասին կարծիք պիտի ուզեմ մահտէսի իշխիվէն, ձեր դաշնակիցը, որ միայն կուտէ ու կը պարարտնայ կըրկուած իր ճարտու մորթին մէջ... :

Նոր ընդմիջում :

— Առանց ապագայի պիտի մտած : Անիկա ըտողն ալ դուք էք, Գուրմի՛ հոգաք անհաստ մը ապագային վրայ՝ ձեր սոգգականն ալ ըլլալով հանգրձ, դուք, որ ամբողջ գաւառը կողպտեցիք... Հիմա գո՞չ էք... Ես շատ հոն մնացի... Օ՛, գոհ եմ որ ասոնք ձեզ ըսին... Մնացածը ուրիշ անգամ և ուրիշ տեղ... Հիմա անագիտ պիտի ձգեմ՝ ձեզ որ բանակցուի ինչուի շարունակէք :

Ու թիվքային դատարանով ըսաւ :

— Ներողութիւն, արդեւք եղա՛յ ձեզ :

Այս ձայնը պատուեց — Թիվքային սիրտը :

— Մնաս բարով, մամիկս :

— Երթաւ բարով, գաւակս — փրս փառք պատուը անիկա մը քաղաքում : Աւելի խօսել չհամարձակեցաւ, Թիվքան ալ չհամարձակեցաւ զայն սովորականին պէս մինչեւ փողոցի դուռը զրկել :

Նրբուղիին վրայ կախուած ճիւղ մը Ռօտինօֆին երեսին գարկաւ, ու անիկա սթափեցաւ : Ինչպէս ինչու եր անկուրեւիցէն, ինչպէս մինչեւ հոս ասելու էր, — Ռօտինօֆ չէր գիտեր :

Ու առանց ինչ ընելու գիտնալու նստու հոն ստիտակէ նստարանին վրայ ընկուցիներին մուսլ չորէն տակ :

Հիմա զգած թէ անպարտած է :

ի վեր կ'ընդունուի և արտադրանքը կ'ընթացնայ արագությամբ...

Իսկ այսօր ստացուած նամակէ մը կը տեղեկանանք որ միեւնոյն քիւրտերը յունիսի 14ին կողոպտած են...

Մնամ յարգանքով ձեռնարկ

ՊՈՒՐԲԻՍ, ՄԱԿԵՐՈՒՆԻՍ, ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ

Եւրոպական թերթերը արդէն հազորդներն որ թուրքիա և Պուլկարիա Ռուսական և Աւստրիական ճնշման տակ...

Սակայն այդ պատերազմին փափազողները ու սկզբնապատճառները Մակեդոնացիք ինչպէս կը պատմեն...

Այս վերջին ամիսներու անցած դարձածէն բացորոշ կերպով կը յայտնուի թէ Ռուսիա և Աւստրիա չեն ուզեր որ Մակեդոնական խնդիրը...

Սակայն շատ անգամ փոքրիկ և սուրուկ ժողովուրդներն են որ մեծ պետութեանց շահասիրական հաշիւները շուրջ կը ձգեն...

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պուլկար թերթերը կը հազորդներն որ նախարարացեալ ժէնէրալ Պեթրով Սօֆիայի ուսն երկայացուցչին հետ բանակցութեան մէջ մտեր է...

Սօֆիայի վէտէմօստի թերթը հետեւեալը կը հազորդէ. ամսոյս 23ին Պուլկարիոյ Պոլսոյ գործակատարը պ. Կէշէֆ երկար խօսակցութիւն մը ունեցեր է մեծ վէզիրին հետ պուլկար և թուրք յարաբերութիւններու մասին...

Երկու գիւտանագէտներն ալ վերար փոստահանելով իրենց կառավարութիւններուն խաղաղասիրութեանը մէջ սիրով իրարմէ զատուեր են...

Սուլթանը ցանկութիւն յայտնած է երկրորդ անգամ տեսակցութիւն մը ունենալ Պ. Նաչովիչին հետ...

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Թ Ո Ւ Ր Ք Ի Ս

Հիւլի փաշան, Մակեդոնիայի գլխաւոր կառավարիչը 3000 զիւղացիներ ձրի կաշխատանքի Բրիլքէնէն մինչեւ վերետղիլ ճանապարհ շինելու համար...

Պոլսոյ գեներալները և Մակեդոնիոյ թուրք իշխանութիւնները տեղեկութիւններ ստացած են որ յեղափոխականները որոշած են ոչնչացնել քանի մը թուրք գիւղեր, աւել երկաթուղիի գիծը սպաննել շատ մը լոյն քահանաներ և զիւղացիներ ուրոյնք լրտեսութիւն կընեն...

Թուրքիան եռանգով պատերազմի պատրաստութիւններ կը տեսնայ. իրատեղով մը պատերազմական նախարարին լիազօրութիւն տրուած է զօրքերու համար ուստիսի պաշար և զէնք գնուի Պոլսոյ մէջ մեծ իրարանցում առաջ բերեր է Պուլկարական ամբողջ բանակը պատերազմական վիճակի մէջ գրեթէ լուրջ...

Թիւրքիան անցնող թուրք բարձր պաշտօնեայ մը յայտարարած է որ մինչեւ օրս Մակեդոնիոյ մէջ սպաննուած են մօտ 5000 թուրքեր և հազար ապստամբներ...

ԱՆԿԼԻԱ

Լուպէն փառաւոր ընդունելութիւն մը գտեր է Անգլիոյ մէջ, Լօնտօնը տօնական կերպարանք ընդունած է. տմեծ կողմ դրօշակներ կը ծածանին. նախագահին անցած միջոցին համակրական ցոյցեր տեղի կուենան. թագաւորը, զահաճառնօք և Լուպէ զօրահանդէսի մը ներկայեցան և ողջունուեցան օգեւորութեամբ...

Լօնտօնէն կը հեռագրուի որ ծովային նախարարը երեսփոխանական ժողովէն 200 միլիօնի վարկ պահանջեր է յայտարարելով 1,250,000 ստ. պիտի ծախուեր նոր շինութիւններու համար, իսկ մնացորդը պիտի գործածուի սկսուածները վերջացնելու համար...

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՐՅՈՆ

Լոնտօնէ կը հազորդեն թէ Չինաստանի և Մանչուրիայի մէջ գտնուող բոլոր ռուս սպանները և պաշտօնեաները պատերազմական նախարար Գոյոբոթիկինին հետ խորհրդակցութիւն ունեցեր են. Տրեւս որոշումները գաղտնի կը պահուին. նիւթ չկ'ընդ վաճառականները և պաշտօնական մարդիկ յոյս չունին որ ինդիները խաղաղութեամբ կարգադրուին, որովհետեւ հիւսիսային Չինաստանի բոլոր ձաջօնացիները պատերազմական տրամադրութեան մէջ կը գտնուին...

Թագաւորին փափագով արտասահմանեան թերթերուն գրաքննութիւնը վերցուած է. Այդ կարգադրութիւնը ժողովրդին վրայ շատ լաւ տպաւորութիւն թողուցեր է. Մինչեւ օրս Սերպերը չէին կրնար ազատօրէն կարգալ արտասահմանի թերթերուն մէջ իրենց հայրենիքին վերաբերեալ հրատարակութիւններ...

Ռուս ներկայացուցիչը իր վաւերաթուղիները յանձնել է թագաւորին...

ՍՄԵՐԻԿԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Նախագահը ընդունելով մեծ թիկոյի հրէաներուն պատգամաւորութիւն, Քիշինէֆի հրէաներու կոտորածին առթիւ մեծ համակրանքով խօսելէ վերջ հրէաներու մասին. յայտարարեր է. արդէն մեծ միութեամբ ինչ որ Ռուս կառավարութիւնն ալ ինչ զգացմունքները ունի Քիշինէֆի կոտորածներուն առթիւ, ինչ որ Ամերիկեան ժողովուրդը և արդէն միջոցներ ձեռք առած է պատժել թեղաբիչները. ևս մեծ խնամքով պիտի ուսումնասիրեմ ձեր առաջարկը և պիտի տեսնամ թէ ներկայ պարագաներու մէջ արդեօք մնացող դժբախտներուն համար օգտակար պիտի ըլլայ անոր իրնագործումը...

ԻՏԱԼԻԱ

Ընկերվարականներ որոշած են անպատճառ Յարի դէմ ցոյցերը ներկէ զան երբեքից Իտալիա երթայ. Անցեալ ուրբաթ վէզուֆ հրարութային լեռը կրկին բարբեր է. բաւական խոշոր քարեր նետուեր են մինչեւ 500 մէթր տարածութիւն. Փախին առողջական վիճակը թէեւ մեղմացեր է. բայց բժշկները այլևս յոյս չունին որ երկար ապրի. Մերունուն մտաւոր կարողութիւնը տեղն է...

ՄԱՅԻ ՆԵՐԿ

ՀՐԱՇԱԼԻ ՅԱՂՈՂՈՒԹԻՒՆ Դիւլեյ Գ. Ա. Զարգիսեանի փառք...

Отговорникъ Мурадъ-Ераносянъ

Печатница „Взаимность“ Варна